

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursul ordinar, declarat de avocatul Rotaru Vitalie în numele inculpatei Gudumac Agrepina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, în cauza penală în privința lui

Gudumac Agrepina XXXX, născută la XXX,
originară și locuitoare în XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 25.06.2015 pînă la 07.08.2015;

Instanța de apel de la 19.09.2015 pînă la 23.05.2017;

Instanța de recurs de la 22.08.2017 pînă la 18.10.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursului ordinar în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 07 august 2015, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, Gudumac Agrepina a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 324 alin. (1) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu amendă în mărime de 4 000 unități convenționale și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani.

În temeiul art. 90 alin. (1), (2), (6) din Codul penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei principale pe un termen de probațiune de 2 ani sub supravegherea consilierului de probațiune a BP Căușeni.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a stabilită, că Gudumac Agrepina este învinuită de corupere pasivă, manifestată prin faptul că, activând în calitate de specialist principal în probleme de privatizare și postprivatizare al Consiliului raional Căușeni, fiind persoană publică, la 11.05.2015, a pretins de la cetățeanul Negru Ivan 5 000 lei, iar la 13.05.2015 a primit 2 200 lei, în următoarele circumstanțe:

La 11.05.2015, în jurul orelor 15:10 Gudumac Agrepina, aflându-se în biroul de serviciu nr. 209, în incinta Consiliului raional Căușeni, amplasat pe bd. Mihai Eminescu 31 din or. Căușeni, a pretins de la cet. Negru Ivan 5 000 lei, pentru perfectarea și eliberarea documentelor de privatizare a spațiului locativ - ap. 41 din str. Poleanicikin nr. 31, or. Căușeni pe numele fiului acestuia Negru Andrei, și anume a contractului de vânzare-cumpărare, predare-primire a locuinței în proprietate privată, iar în cazul în care Negru Ivan nu-i va transmite mijloacele bănești pretinse, va întreprinde acțiuni în vederea deposedării ultimului de spațiul locativ repartizat.

Continuându-și intențiile criminale, orientate spre primirea ilegală a mijloacelor bănești ce nu i se cuvin, la 13.05.2015, în jurul orelor 10:00, Gudumac Agrepina, aflându-se în biroul de serviciu nr. 209 din incinta Consiliului raional Căușeni, amplasat pe bd. Mihai Eminescu 31 or. Căușeni, i-a comunicat lui Negru Ivan, că este

necesar să achite o sumă de bani la BC „Banca de Economii” S.A., dându-i acestuia o chitanță.

După achitarea sumelor prescrise, Negru Ivan a revenit în biroul de serviciu al inculpatei Gudumac Agrepina și i-a transmis ultimei, ordinele de încasare a numerarului eliberate de BC „Banca de Economii” S.A., ce confirmă plata oficială pentru privatizarea spațiului locativ din str. Poleanicikin 31, ap. 41, or. Căușeni: 2293,18 lei - taxa conform borderoului de calcul al costului încăperii supuse privatizării; 37 lei - taxa pentru formarea dosarului de privatizare; 22,93 lei - impozitul pentru privatizare.

După ce a recepționat ordinele de încasare, Gudumac Agrepina, a mai pretins de la Negru Ivan mijloace bănești în sumă de 2 172, 80 lei și a primit ilegal mijloace bănești în sumă totală de 2 200 lei, restituindu-i acestuia 27 lei sub formă de rest, pentru a camufla intențiile sale criminale.

Astfel, Gudumac Agrepina, este învinuită că, prin acțiunile sale intenționate a comis coruperea pasivă, adică pretinderea și primirea, personal, de către o persoană publică de bunuri, ce nu i se cuvin, pentru a îndeplini sau nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale.

3. Sentința a fost atacată, cu apel de către inculpata Gudumac Agrepina prin care a solicitat casarea acesteia în partea pedepsei, pronunțând o hotărâre prin care a-i fi aplicată suspendarea condiționată a pedepsei pe un termen de probațiune de 1 an, amendă în mărime de 3 000 unități convenționale (șaiszeci mii lei), și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 5 ani.

În motivarea apelului inculpata a indicat că, instanța de fond în sentința atacată corect a stabilit cumulul circumstanțelor atenuante, și anume: recunoașterea integrală a vinei, solicitarea examinării în procedura simplificată, manifestarea critică față de acțiunile sale, contribuirea la cercetarea cauzei, caracteristica pozitivă, circumstanțe agravante nefiind depistate.

Instanța de fond, la aplicarea pedepsei eronat a aplicat prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, stabilind că prevederile acestui alineat nu se răsfrâng și asupra pedepselor complementare, ori acest fapt nefiind stipulat expres în lege, nu poate fi interpretat în așa fel de către instanța de fond.

De asemenea, instanța de fond la stabilirea măsurii de pedeapsă urma a lua în considerație totalitatea circumstanțelor atenuate, lipsa circumstanțelor agravante, examinarea cauzei penale în temeiul alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, și urma a aplica aceste prevederi și la amendă, precum și la stabilirea pedepsei principale reieșind din minimul art. 324 alin. (1) Cod penal, adică de a reduce atât cu 1/3 din minimul de 3 ani prevăzut de sancțiunea articolului incriminat, cât și cu % din minimul amenzii de 80 000 lei, adică stabilindu-mi o pedeapsă de 60 000 lei.

3.1. La 23 mai 2017, avocatul Rotaru Vitalie în numele inculpatei Gudumac Agrepina, a depus cerere de apel suplimentar, prin care a solicitat casarea sentinței primei instanțe, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de recalificare, prin care inculpata Gudumac Agrepina în baza art. 10, 10/1 și 64 Cod penal, cât și Legii nr. 207 art. 1 pct. 2 din 29.07.2016, să fie recunoscută culpabilă de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod penal, pe motiv că a fost modificată unitatea convențională din 20 lei la 50 lei, iar art. 324 alin. (4) Cod penal, prevede răspunderea penală pentru acțiunile alin. (1), dar care nu depășesc proporții de 100 unități convenționale. Nu au fost stabilite circumstanțele agravante, dar numai cele atenuante, motiv de a stabili pedeapsa minimă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de către inculpata Gudumac Agrepina, cu menținerea sentinței.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, n-a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Astfel, la caz se constată că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpată, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului de comiterea faptei incriminate și făcând o încadrare juridică justă a acțiunilor lui Gudumac Agrepina în baza art. 324 alin. (1) Cod penal.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe administrate la faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, și admise de prima instanță, fiind corect apreciate, cu respectarea prevederilor art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicități, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Totodată, instanța de apel a reținut că, sentința se contestă în partea pedepsei aplicate inculpatei, privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (1) Cod penal, și careva temei pentru a interveni în sentință din oficiu în această parte, conform art. 409 alin. (2) Cod procedură penală, lipsește.

Astfel, se constată, că vinovăția inculpatei Gudumac Agrepina în comiterea faptei imputate este dovedită deplin, acțiunile acestuia fiind întemeiate încadrate în baza art. 324 alin. (1) Cod penal - coruperea pasivă, adică pretinderea și primirea, personal, de către o persoană publică de bunuri, ce nu i se cuvin, pentru a îndeplini sau nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale sau contract acesteia.

Privind stabilirea pedepsei inculpatei, instanța de apel a constatat că, instanța de fond just și întemeiat a stabilit categoria și termenul pedepsei penale, fiind luate în considerație dispozițiile art. 61 și art. 75 Cod penal, ce determină scopul pedepsei penale, de restabilire a echității sociale și corijare a infractorului, întru prevenirea comiterii de către acesta a altor infracțiuni, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, ținându-se cont de gravitatea faptei penale și consecințele survenite, aplicând o pedeapsă echitabilă în limitele legii, ținând cont de prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, dispunând suspendarea condiționată a pedepsei, conform art. 90 Cod penal.

Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

La fel nefondat este și argumentul apelantei precum că instanța urma să aplice prevederile art. 364¹ alin. 1 Cod procedură penală și la pedeapsă complementară or, reducerile prevăzute la art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, nu se răsfrâng și asupra pedepselor complementare, inclusiv asupra reducerii cu 50% a amenzii în cazul achitării ei în termen 72 de ore de la data când sentința a devenit definitivă,

prevăzută la art. 64 alin. (3) Cod penal, care se referă doar amenzile aplicate pentru comiterea infracțiunilor de categoria ușoară și mai puțin gravă, or, în speță suntem în prezența unei infracțiuni grave.

Având în vedere cele menționate cât și materialele cauzei, instanța de apel a considerat că pedeapsa stabilită inculpatei, corespunde cerințelor art. 61 Cod penal și anume va fi eficace și va atinge scopul pedepsei, echitatea socială, corectarea inculpatei, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acesteia cât și a altor persoane care săvârșesc asemenea infracțiuni.

Instanța de apel a menționat că, instanța de fond a apreciat corect circumstanțele cauzei, constatând că corectarea și reeducarea inculpatei este posibilă cu aplicarea unei pedepse cu închisoare pe termenul stabilit de 4 ani și 8 luni, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Rotaru Vitalie în numele inculpatei Gudumac Agrepina, făcând trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, declară recurs ordinar prin care solicită casarea acesteia, cu transmiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, sau rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Gudumac Agrepina în baza art. 10, 10/1 și 64 Cod penal, cât și Legii nr. 207 art. 1 pct. 2 din 29.07.2016, să fie recunoscută culpabilă de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (4) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 750 unități convenționale, cu aplicarea art. 78 alin. (2), (5) și 79 alin. (1) Cod penal, fără privarea de a ocupa funcții publice. În motivarea recursului, apărătorul invocă dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor. Instanța de apel nu s-a expus asupra apelului suplimentar declarat de avocatul Rotaru Vitalie. Totodată, instanța nu s-a expus asupra pedepsei principale și complimentare.

5.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referință privind opinia asupra recursului declarat de avocatul Rotaru Vitalie în numele inculpatei Gudumac Agrepina, prin care a menționat că, este de poziția admiterii acestui recurs, deoarece reieșind din art. 10 Cod penal, cât și Legii nr. 207 art. 1 pct. 2 din 29.07.2016, sunt prezente temeiuri de a casa hotărârile instanțelor de fond, în partea stabilirii pedepsei sub formă de amendă.

6. Verificând argumentele invocate de recurent, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente:

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit

instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penale au fost corect aplicate și hotărîrea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul lărgit constată că, aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

În prezenta cauză, Colegiul lărgit constată că, și-au găsit confirmarea temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel de către apelant, în legătură cu ce urmează a fi casată decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece această eroare nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Astfel, din materialele dosarului rezultă că, împotriva sentinței primei instanțe, a declarat apel, inculpata Gudumac Agrepina - la 20 august 2015, sub nr.4-3-11562, și apel suplimentar în ședința de judecată, avocatul Rotaru Vitalie în numele inculpatei Gudumac Agrepina - la 23 mai 2017.

Instanța de apel, prin decizia din 23 mai 2017, a respins apelul declarat de inculpata Gudumac Agrepina ca nefondat, menținînd sentința primei instanțe, totodată, nici în partea descriptivă, nici în dispozitivul hotărîrii, instanța nu s-a expus în privința apelului suplimentar declarat de avocatul Rotaru Vitalie în numele inculpatei Gudumac Agrepina.

Potrivit legislației în vigoare, dacă instanța de apel a judecat apelurile declarate de mai multe părți, în dispozitiv trebuie să se expună concluzia concretă asupra fiecăruia. Omiterea expunerii concluziei respective se consideră nerezolvarea fondului apelului.

Din decizia instanței de apel rezultă că, aceste prevederi nu s-au respectat.

În acest context, Colegiul penal lărgit consideră că, eroarea comisă nu poate fi reparată de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale penale la pronunțarea hotărîrii judecătorești.

Prin urmare, Colegiul penal conchide asupra necesității casării deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei în ordine de apel instanța urmează să înlătore erorile menționate și motivele invocate în prezenta decizie, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate, inclusiv să se pronunțe asupra tuturor motivelor apelului avocatului în numele inculpatei, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, care să corespundă și prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Admite recursul ordinar, declarat de avocatul Rotaru Vitalie în numele inculpatei Gudumac Agrepina, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 23 mai 2017, în cauza penală, în privința lui **Gudumac Agrepina XXXX** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.
Pronunțată integral la **24 octombrie 2017**

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu